

skud og Financiering. Her havde vi i Boligkommissionen tænkt os et væsentligt mere omfattende Forslag, der kunde gælde for 4 Aar. Efter Lovforslaget skal Bestemmelserne om Tilskud og Laan imidlertid kun gælde for 1 Aar, og jeg skal ogsaa indrømme, at siden vi behandlede Sagen i Boligkommissionen, har Forholdene udviklet sig saaledes, at det bliver billigere og billigere at bygge. I det hele ligger ogsaa paa dette Omraade Konjunkturer og alt saa usikkert, at jeg meget vel forstaar, at Ministeriet ikke har ønsket at binde Rigsdagen for et længere Tidsrum end 1 Aar ad Gangen.

Ser vi paa Forslaget i den foreliggende Form, viser det sig, at det i Regelen er de gældende Bestemmelser, der foreslaas fornyet. Dog vil jeg ved denne Lejlighed, ligesom da vi sidst behandlede Sagen, gøre opmærksom paa, at der fra den nuværende Regerings Side stilles væsentlig større Beløb til Raadighed end tidligere. Man har undertiden i Agitationens Tjeneste villet fremhæve, at Venstre har været modvilligt her. Den tidligere Finansminister, Hr. Brandes, foreslog at bevilge 2 Mill. Kr. til Udlaan, medens der nu fra Venstres Regerings Side to Gange er foreslaaet et Beløb paa 10 Mill. Kr. alene til Laan. Disse Tal viser i Virkeligheden, at det ikke var Mundsvæjr, naar den højtærede Statsminister i sin Tid udtalte, at vi er paa det rene med, at der her er Nød til Stede, og at vi vil være med til at bringe de nødvendige Ofre.

Vi havde i Boligkommissionen tænkt os, at der skulde oprettes et Laaneinstitut eller en Boligbank, hvad Udtryk man nu vilde bruge, under Indenrigsministeriet. Vi havde fra alle Sider Sympati for den Tanke, at der ikke alene skulde skaffes Laanemidler til Veje fra Statens Side, men at man ogsaa skulde se at faa flere halv-officielle Midler, om jeg saa maa sige, fra Banker, Sparekasser, Livsforsikringsvirksomheder o. s. v. stillet til Raadighed for Byggeriet mod Garanti fra Statens Side. Man havde tænkt sig et større Repræsentantskab og et mindre Arbejdsudvalg, eller hvad man skal kalde det, men jeg forstaar saare godt, at naar der kun er Tale om at forny Loven for et Aar, ønsker man ikke at stable en saa stor Institution paa Benene. I denne Forbindelse kan man ej heller se bort fra, at der er ydet Kommunerne et meget stort Laan med Statsgaranti, saa at Kommunerne i Virkeligheden har Midler i Hænde til at støtte dette Byggeri. En Faktor, der ogsaa er af Betydning, naar der er Tale om at skaffe Laanemidler til Veje, er Obligationsmarkedets Stilling. Siden

Sagen blev behandlet i Boligkommissionen, er der ogsaa paa dette Omraade sket en Forbedring, idet Laanemidlerne, Obligationerne, staar i en bedre Kurs. Dette er en Faktor af væsentlig Betydning, naar der er Tale om Financiering af Byggeri. Men afgørende maa det naturligvis blive, naar Finansministeren mener, at man ikke fra Statens Side i nærværende Øjeblik kan indlade sig paa for saa langt et Tidsrum, som der var Tale om, at stille Laanemidler eller Garanti for saadanne til Raadighed. Det glæder mig da ogsaa at se, at man i Motiverne til Lovforslaget oplyser, at et Pengeinstitut har stillet 5 Mill. Kr. til Raadighed for Indenrigsministeriet til dette Formaal. Det, det kommer an paa, er netop, at man fra de forskellige Sider, hvor man har Midler til Raadighed, ser forstaaende paa hele dette Spørgsmaal og vil være med til at stille de nødvendige Midler til Raadighed.

Angaaende den Del af Forslaget, som vedrører offentlig Støtte i Almindelighed — det være sig Tilskud eller Laan —, har det været et Hovedsynspunkt fra vor Side, at disse offentlige Midler ikke maatte misbruges. Derfor har vi paa et tidligt Tidspunkt fra Venstres Side — i øvrigt ogsaa fra anden Side — i Boligkommissionen krævet en effektiv Kontrol. Kontrollen udvides nu ved Lovforslaget, idet det bestemmes, at der skal fastsættes en Maksimalgrænse for Tilskuddets Størrelse pr. Lejlighed. Det er Bestemmelser, der er analoge med de Bestemmelser i Jordlovene, hvor efter Finansudvalget skal bestemme forud, hvor store Beløbene til Laan og til Byggeudgifter til de Hjem, der rejses ude paa Landet, skal være. Det er ganske naturligt at have en saadan Begrænsning her, dels en Fiksering af, hvor stor Tilskudsprocenten kan være, og samtidig en Fiksering af, hvor stort Tilskuddet pr. Lejlighed kan være, idet det har vist sig, at Byggeomkostningerne har været meget forskellige. Jeg erindrer saaledes, at paa den Udstilling, som adskillige ærede Medlemmer vist har set, Udstillingen til Fremme af billigt Byggesæt, var der udstillet et Hus, der havde den Vedtegning: dette Hus koster 13 500 Kr. at bygge i Nykøbing paa Sjælland, men 19 500 Kr. i København. Altsaa, det samme Hus bliver 6 000 Kr. eller 50 pCt. dyrere i København. Det er jo ganske klart, at vi ikke kan være med til fra Lovgivningsmagtens Side at præmiere en unaturlig Opskrining af Byggeomkostningerne her i Hovedstaden, og vi vil ej heller være med til — det er et Punkt af stor Vigtighed — at